

U. B. BERGEN

Ms. 1611.50
1568 Ia

- Norges Demning. -

Nr. 8.

For frihet og samhet.

8/6-42.

"Vi vil oss et land
som er frelst og fritt
og ikke sin frihet må berge.
Vi vil oss et land
som er mitt og ditt,
og dette vårt land heter Norge."
Og her vi ikke det land ennå,
så skal vi vinne det,
jeg og du."

Per Sivle.

7. juni.

Kronprins Olav talte til Norge. Han sa: "Landsmenn! Jeg er glad jeg har dette høve på 37. årsdagen for frihetsverket og på 2 årsdagen for oppgivelsen av kampene i Norge og beslutningen om at Norge skulle fortsette å kjempe videre mot overfellsmennene i nye samarbeid med de allierte nasjoner til seiren er vunnet og rett og rettferdighet atter hersker i verden, åg sende en hilsen til nordmennene. Vi ser hvor mye sterkere vi er i dag. For 2 år sida var Italia nettopp kommet med i krigen, Frankrike var brutt sammen, Russland hadde vennskapsavtale med Tyskland og Amerika sto avventende. I dag er bildet det annet. Britene er bedre rustet enn noen sinne. Russland kjemper tappert mot vår felles fiende, og Amerika er kommet med i krigen. Jeg er nettopp kommet tilbake fra en reise i Vest- og Midtstatene i U.S.A.. Jeg talte med et stort antall amerikanere, og jeg fikk se det imponerende arbeidet som allerede er blitt gjort i krigsindustrien. Amerikanerne setter alt inn på å vinne krigen. Jeg har sett flyfabrikker og skipsverfter. Et skipsverft levorte da jeg besøkte det 2 skip i uka. I juli skulle det etter planen komme opp i 3 skip for uka. I dag opplyses det at deyer kommet opp i denne produksjonen. Dette er et eksempel på den amerikanske krigsindustrien. Fra alle amerikanere ble jeg møtt med en enestående sympati og interesse for Norge. Serlig ble skolens og kirkens menn beundret. Avisene hadde lovartikler om det frie Norge. Vår innsats avtvinger amerikanerne respekt. Jeg fikk mange bevis for hvor stor amerikanernes interesse er for vår skjebne. Jeg skal bringe hilsen om å holde ut. Jeg vil slutte som jeg begynte med håpet om at fremtidens Norge vil bli bygd på rett og rettferdighet og individuell frihet, slik det var utformet i Norges grunnlov. Et folk er ikke besiddet så lenge det beholder troen på friheten og evnen til å ofre. Det har vi fått uendelige mange eksempler på at det norske folk gjør. Vi er stolte over dere fordi dere holder ut mot undertrykkene, og enda mer mot det bunnfallet som kaller seg nordmenn. Det er til de ekte nordmenn jeg sender min hilsen. Frihetens og seirens dag vil komme til de som er verdige til å oppleve den. Husk at "Gud er attåt" og måtte Gud være med det norske folk!"

Nyhetsene fra mandag til lørdag.

Åtaket på Kanalkysten. Onsdag ble det i de tidlige morgentimer gjort et nytt strandhogg på Franskekysten ved Boulogne understøttet av fly og båter. Det var et meget vellykket speidertokt, engelskmennene var på land i en time, og tyskerne ble som vanlig helt overnarvøse. De fyrte løs på hverandre. 2 tyske forpostbåter ble senket utafor kysten. Praktisk tatt alle styrkene vendte tilbake i god behold. Landgangstroppene fikk meget verdifulle opplysninger med seg hjem.

Engelsk luftaktivitet. Trass i det svære åtaket natt til søndag, var britiske fly på vingene igjen natt til mandag over tyskkontrollerte områder, der flyplasser etc. ble bombet. 1 vepnet tråler ble senket i Kanalen. 4 tyske og 8 engelske fly gikk tapt. Natt til tirsdag, nøyaktig 48 timer etter storåttaket på Köln, ble det gjort et nytt masseåttak på Rhur og Kruppverkene. 1.036 britiske bombefly tok del, og 1.001 kom tilbake, altså et tap på 3 %. Meldingene går ut på at åttaket var særlig vellykket og at det ble gjort enorm skade. Andre store styrker bombefly og jegerere angrep samstundes tyske og hollandske flyplasser. Churchill ga melding om dette åttaket i Underhuset tirsdag ettermiddag. Han sa bl.a.: "Disse to nattåttakene danner en ny fase i utviklingen av luftåttakene på Tyskland. De skal vokse i styrke og kraft som ikke har hatt sitt sidestykke i historien! Hva som videre kommer når den amerikanske luftstyrken blir sett inn, kan enhver tenke seg. Åttakene vil bli variert etter de målene og andre omstendigheter som rår. Jeg vil ikke love over 1.000 fly i hvert åttak, det avhenger av de mål vi bestemmer i hvert enkelt tilfelle. Tyske byer og havner skal nå bli tatt etter hvert. Mange mener at høydepunktet er nådd ved disse to åttakene, men det virkelige høydepunkt blir mye verre!" Natt til onsdag ble det rettet et nytt åttak mot Essen og Rhur. Været var gunstig. Særlig var det jernbaneanlegg og flyplasser som ble bombet. Det var på langt nær ikke så stort åttak som dagen i forveien, men virkningen var stor. 14 engelske fly savnes. 4 fiendtlige fly ble skutt ned. Store styrker britiske bombefly angrep natt til torsdag Bremen, og det ble gjort stor skade og påsett en mengde branner. 10 bombefly og 2 jegerere vendte ikke tilbake. Flyplasser i Nederland og Belgia ble samstundes bombet, og mange miner ble lagt ut i tyske farvann. Onsdag angrep store styrker britiske jagerfly Franskekysten, og tyskerne ble tilføyd store tap. Torsdag ettermiddag fløy store formasjoner britiske jegerere mot Frankrike, antakelig mot Calais og Boulogne. Enkeltheter savnes. Døpe ble bombet natt til fredag samstundes som flyplasser i Holland og Frankrike ble angrepet. Ikke noe britisk fly gikk tapt. Fredag angrep en stor styrke britiske bombefly mål på Franskekysten. Kraftstasjonen i Ostende og flyplasser i Brügge ble angrepet. 100 fly foretok samstundes avledningsaksjoner. 6 tyske jagerfly ble ødelagt i lufta. 6 britiske fly savnes. Natt til lørdag ble Rhur angrepet for tredje gang denne uka. Åttaket var meget kraftig.

Som represalier for åttaket på Köln var 50 tyske fly over England natt til mandag. 3 ble skutt ned og var over Canterbury. Det var liten skade, men endel ofre og noen sårede. 10 tyske fly var over England natt til tirsdag. Det ble ikke gjort noen skade, men 5 mennesker mistet livet. På tyske fly var over England natt til torsdag. 5 ble skutt ned. Det var en del tyske fly over England natt til fredag, som ikke gjorde noen skade.

General Arnold meldte i London mandag at de britisk-amerikanske forhandlingene om felles luftoffensiv mot Tyskland i store dimensjoner på det nærmeste er ferdige. Dette kommer dagen etter historiens hittil største bombardement over Köln, Rhur og Rinddistriktene. Uhatfabrikker, ammunisjonsfabrikker osv. ble ødelagt. Speierfly over Köln mandag konstaterte røykspylor på over 5.000 meters høyde. Brannene herjet

tett i tett, og trenede engelske bombeflygere oppgir at skaden er mange ganger større enn i Lübeck og Rostock. Andre flygere som så London etter tyskernes bombing i 1940, regner ikke dette for noe i forhold til skaden og brannene i Polen. Hele åttaket var nøye forberedt, og først sent i lørdag aften fikk Bombe kommandoen beskjed. Hele åttaket ble ledet pr. telefon. En rekner med at 5.000 mann var i lufta, og med alt bakkepersonalet var ca. 100.000 mann i arbeid. Det som nå er tatt til, vil fortsette til nasismen er tvunget i kne. Den amerikanske luftflåten står klar bak den britiske. De har utdannet 24.000 førere om året, men innen dette års slutt er dette tallet mangedoblet!! I Russland er en begeistret over den medførten England har gitt og fortsatt kommer å gi Tyskland. Times hyldet mandag det britiske flyvåpenet og spådde store ødeleggelsler i Tyskland utover sommeren og høsten. Tyskerne skal nå forstå hvor galt det har vært å utlevere sin skjebne til Hitler. Milers skriver de engelske avisene at det engelske folk ikke hører over de ødeleggelsene og de redslene som nå sist ble tilføyd det tyske folk, men minner om Warschawa, Rotterdam og Beograd. Bemerkelsesverdig er det at Göring etter det britiske åttak søndag har stilt sikkerhets- og hjelpetjenesten inn under Himmlers kommando. Sjefen for det russiske luftvåpenet har sendt hilsen til Royal Air Force for de siste vellykkede bombetoktene, og han sier til slutt: "Vi skal ikke slutte med våre bestrebelsler før Hitler-Tyskland ber om nåde."

Libya. Fra Kairo blir det meldt mandag at slaget i Libya nærmer seg sin avgjørelse. Det blir slått fast at tyskerne ikke har hatt noen framgang mot den 8. britiske arme, og aksentene har dermed ikke nådd sitt første mål: inntakelsen av Tobruk. Side 30/5 har tyskerne måttet vende sitt blikk vestover igjen hvor de kom fra p.g.a. de store britiske minefeltene. Enkelte kolonner er sluppet i gjennom østover, men åpningene i minefeltene blir kraftig bombardert av britisk artilleri. De styrkene som er sluppet i gjennom, blir stadig angrepet. Sjefen for det tyske Afrika-korps (ikke Rommel) er tatt til fange, da hans fly ble slått ned, meldtes mandag. Det britiske flyvåpenet hamrer løs på tyskerne og deres forsyninger. Tyskerne er særlig engstelig for disse, og det kan tenkes at de vil prøve å ta opp igjen offensiven i en annen retning. Churchill leste tirsdag opp i Underhuset en foreløpig beredning fra øverstkommanderende i Libya. Den ga uttrykk for at det tyske åttaket ikke kom overraskende. Derfor tok de engelske bombeflyene til å hamre løs på fienden allerede før åttaket ble startet. Et forsøk fra fienden på å lande tropper fra sjøen ved Tobruk brøt helt sammen ved åttak fra britiske krigsskip. Det tyske åttaket skulle deles opp i 3 faser: 1) åttaket langs kysten, 2) Gasala skulle bli inntatt og 3) hovedåttaket mot Tobruk skulle ta til. Det ble nå slått fast at ikke noe av dette er lykkes for tyskerne. Natten mellom 26 - 27/5 tok Rommel til med offensiven sin, og den 28. ble hele det britiske flyvåpenet i midtøsten satt inn med bombardement og tropper og forsyninger. En stor mengde tanks og annet materiell ble smadret. Minst 260 tyske tanks er ødelagt, og 2 store reperasjonsanlegg er ødødet. På grunn av de stadige bombardementene og ødeleggelsene av aksens forsyninger er tyskerne trukket vestover igjen, og de står nå 30 km. fra de britiske hovedstyrkene. General Rommels offensiv er kommet fullstendig i ulage. Churchill sa så: "Vi har også hatt tap, det er ikke til å unngå i slike panser- og luftslag. Forskjellen er imidlertid at vi har kontroll over slagmarken og kan redde skadede tanks. Det kan ikke tyskerne som har trukket seg bort fra det egentlige slagfelt. Mange fly er også gått tapt for oss, men mange av flygerne har vi reddet. Slaget må betegnes som uavgjort før vi får nærmere rede på våre videre operasjoner, men de britiske styrkene har initiativet, og som ved Charkow er tyskernes planer fullstendig stoppet." Onsdag blir det at situasjonen er gunstig for engelsmennene. De hadde da besatt et fiendtlig støttepunkt 50 km. vest for egne linjer og gjorde herfra utfall mot fiendtlige sambandslinjer. 3.000 tyske og italienske motorvogner er øde-

Engelske fly er gått tapt i disse slag, men 30 flygere er det. Aksems tap av fly etc. er betydelig større. 800 engelske fanger er frigjort og fangevokteren tatt med. Torsdag ble meldt at det er veldig mange kamper i Libya, der britene har et sterkt overtak. Nye britiske antitankkanoner har vist seg å være svært effektive. Åtak og motåtak veksler. Italienske tropper som gikk til åtak, ble lett tilbakevist med store tap. Ved Gasala har aksemaktene tapt terreng og de korridorene som er åpne i minefeltene, blir ustanselig bombet. Sardinia ble kraftig bombet av britiske fly, og det ble gjort stor skade. 8 britiske fly gikk tapt under operasjonene onsdag. Fredag ble meldt at tyskerne og italienerne var gått til åtak på Bir Haken, den sørligste flanken i den britiske ørkenlinjen. Åtaket var mislykket, og de fiendtlige styrkene ble slått till store formasjoner fly bombarderer aksems forøyninger og stillinger uavbrutt. Den alminnelige mening er at Rommel vil fortsette med åtakene sine i Libya til "the bitter end". Man har ikke noen annen utvei. Mange britisk panserdivisjoner står nå klare til kamp. En helt ny amerikansk tankstype har vært brukt med hell. Den skyter seg inn fra siden på de fiendtlige stillingene og ruller så over dem. Hvor den er blitt brukt har soldatene overalt sprunget opp med hendene i været og overgitt seg. Catalonia på Sicilia og Derna har vært kraftig bombet. 6 britiske fly gikk tapt torsdag men 2 flygere er reddet. Tyskerne tapte torsdag 9 fly. Lørdag blir meldt at britene i Libya har 2 offensiver i gang. Det ene er på den midtre del av fiendens linjer og det annet langs kysten. Fiendtlige stillinger er angrepet med hell. Tyskerne har gitt ordre til at ikke noen britiske fanger skal få mat eller drikke. De påstår at det er en gjengjeldelse av en engelsk ordre om at de tyske fangene ikke skulle få mat eller drikke før de ble forhørt. Det er ikke utstedt noen slik ordre. Såvidt en har fått brukt seg på det rene har heller ikke noen underordnet offiser gitt noen slik ordre. Skulle det likevel være tilfelle, blir den tilbakekalt. Britene vil alltid følge Haagkonvensjonen. En har bedt aksemaktene om bevis.

Det fjerne østen. Japanerne har brukt giftgass i Kina. Etter at Kinwa torsdag var gjenerobret av kineserne, gikk japanerne på med gass og tok byen igjen, meldtes mandag. President Roosevelt har uttalt at dersom japanerne brukte gass mot Kina, ville det bli opptatt som om de hadde brukt det mot U.S.A. Shan Kai Shek sa i en tale til Amerika at Japan flere ganger har kommet med fredstilbud, men disse er avslått. Onsdag ble meldt at kineserne har hatt framgang og tatt flere viktige byer fra japanerne.

Amerikanske flåtestyrker har slått tilbake et kraftig japansk åtak på Midwayøya. Japanerne led store tap. Hangarskip, slagskip, krysser og transportskip ble hårdt skadet. Amerikanske flåtestyrker forfølger de flyktende japanerne. Også i lufta hadde japanerne store tap. I et sarkommunikat fra Australia mandag ble det meldt at 3 japanske undervannsbåter er senket på havna i Sidney. Fredag ble meldt at nok 2 undervannsbåter er senket ved Australia. En melding torsdag sier at 3 japanske skip på tilsammen 22.000 tonn er senket i Stillehavet.

Allierte fly har i uka gjentatte ganger bombet Timor, Raboul, Rangoon og andre japanske baser kraftig. Dutch Harbour ved Alaska har hatt 2 japanske flyåtak. Det ble gjort liten skade.

Den største militærkonvoien som noensinne i historien er seilt fra England, er kommet fram til India uten å ha vært angrepet. Foruten tropper var det store mengder tanks, kanoner og luftvernartilleri ombord. Lasten måtte fordeles på flere havner i India. Ikke et skip, ikke en kanon, ikke en mann gikk tapt.

Den tyske meldinga om tottpedering av et slagskip og en krysser ved Madagaskar er blank løgn. På Madagaskar er to japanske marineoffiserer oppdagst. De ble øyeblikkelig skutt.

Russland. Det er få meldinger herfra. Torsdag fortalte en melding at russiske artilleri har vært i virksomhet på Leningskoffronten. Onsdag ble meldt at et tysk åtak på Kallminifronten ble slått tilbake. Tyskerne 650 offiserer og soldater. Et nytt tysk åtak har torsdag endte med fullstendig tysk nederlag. 3.000 mann mistet livet. Ved Briansk prøvde tyskerne å lage en kile inn i de russiske linjene. De ble sluppet et stykke i gjennom, ble så angrepet og tilintetgjort. I forrige måned mistet tyskerne 1368 fly på østfronten mot 479 russiske. En tysk 8.000 tonner er senket i Svartehavet og i transportbåt og i tråler i Finskebukta.

Tirsdag ble meldt at en stor britisk konvoi er kommet til Kurmask etter å ha vært ustanselig angrepet i 5 døgn av tyske fly og ubåter. Tyskernes påstand om senking av 13 skip er som vanlig overdrevet. Konvoien tapte 5-7 skip, og størstedelen kom således vel fram.

Krigskorrespondenter skriver om Timosjenkos vellykkede åtak at tapene har vært store på begge sider. Russland har rådd til det, ikke Tyskland. Timosjenko holder alle overganger over Donetzelva, åvæstillingene som han erobret under den siste offensiven.

I London betegner en Hitlers og Keitels besøk i Finland som et uttrykk for Hitlers store skrik etter soldater. Han har god bruk for de finske troppene i nord. Besøket kan bety at en tysk-åttinsk offensiv i nord er ventende, men det kan også ha vært nødvendig for Hitler å få Mannerheim til å fortsette. Det er stor nervøsitet i Finland over hvordan nok om krigsvinter skal kunne klares. En avis skriver at finnene gikk med i krigen fordi de trodde Russland skulle få samme skjebne som Polen, Russland og de andre landene. Da lynkrigen slo feil, burde finnene trukket seg ut av krigen, men militaristene fikk overhånd. Avisen skriver at Finland har skadet meget de alliertes sak.

Smånytt Tirsdag ble meldt at Roosevelt kommer til å erklære Ungarn, Romania og Bulgaria krig.

Uvennskapet mot aksen tiltar i Søramerika. Brasilianske aviser krever at Brasil erklærer aksen krig.

Den engelske majoren Bennett ble skutt ned over Trondheim i forrige måned. Han og menneskepet hans er nå kommet velberget fram til London etter at tyskerne mange dager og netter prøvde å fange ham.

Arbeiderne i franske sementfabrikker som arbeider for tyskerne har fått ny melding om at anleggene vil bli bombet av engelskmennene.

Haydrieh er avgått ved døden, 36 år gammel. Han var et symbol på undertrykkelse og mord. Nesten 200 tsjekkere er skutt, alle var uskyldige i mordet.

De britiske kullgrubene er nå underlagt statens kontroll. Det er ikke noen brenselrasjonering i England.

Ameriko leverte 58 handelsskip i forrige måned. 65 skip gikk av stabelen samme måneden, og kjølen til 75 nye ble strukket.

Utskrivinga av norsk arbeidskraft til Tyskland har vakt harme over hele landet. Det er i strid med folkeretten. 30 % av arbeidsstyrkene ved norske bedrifter vil bli tatt. I en bedrift er de som er tatt ut, delt i 3 grupper. En skal norover, den andre til Vestlandet og den tredje til Tyskland. Dette viser den katastrofale mangel på arbeidskraft hos "Das Herrenvolk." Nye meldinger om tvangsutskrivning til organisasjon Toat kommer stadig til London. Fra industrien skal en ta 1/4 eller 1/5, fra handelen en større prosent. Kvinner vil også bli utskrevet. Når ikke tyskerne nok folk, truer de med å ta landarbeiderne og skogsarbeiderne uten omsyn til mataukinga, uttaler Lippstad.

Et øyenvitne forteller at lærerne arbeider på Elvenes ved Kirkenes. De får en svært dårlig behandling. Russiske krigsfanger har samme arbeid. Ofte vanker det påskeslag og spark. Øyenvitnet sier at han har sett nye brutalitet, men aldri så nye som det disse representantene for norsk ånd og vilje har vært utsatt for. Lærerne har ikke mistet humøret, sier han.

Nyhetsene søndag etten.

Den amerikanske flåten har tilføyd japanerne et lamnende slag utenfor Midwayøyene. 2 eller 3 hangarskip med alle fly er ødelagte. 3 slagsskip er skadet, hvorav et betydelig. 4 kryssere er skadet, derav 2 sterkt. Bussuten er 5 transportskip skadet. Det er sannsynlig at ikke alle disse skipene kommer tilbake til Japan. Amerikanernes tap er små. 1 hangarskip er truffet og noen fly ødelagte. Det japanske angrepet mot Midwayøyene ble en katastrofe for Japan. Det var japanernes første forsøk på å erobre Hawaii. I dag, akkurat 6 måneder siden slaget i Pearl Harbour, tok kommunikett fra den amerikanske øverstkommanderende til med ord: "Pearl Harbour er delvis hevet. Japanerne har lidt større tap enn de tilføyd oss der, men hevn er ikke fullbyrdet før Japans sjemakt er helt lammet."

Det største slag i Libya pågår i østenden. Engelske panseravdelinger har nådd Palmes, som den 31. tyske panserdivisjon behersket. Fienden er åsret vestover. De frie franskmenn ble i går tilbake 2 åtak ved Bir Harkem. Britiske fly understøttet franskmennene her. Flygerne sa: "Bir Harkem skal ikke falle." Engelske fly har vært over Derna, Bengasi og flyhavnen i Neapel. En kronikk i B.B.G. sa at Rommels forsøk på å erobre Tobruk ikke har lyktes. De har heller ikke klart å ta Bir Harkem. Rommel har heller ikke klart å angripen sine styrker etter at åttet var mislykket. Vi har nådd vårt mål. Et nederlag i Libya vil være en katastrofe for akken. Tyskerne har nå trukket tilbake traselen om at de engelske fangene ikke skulle få mat.

Stora styrker engelske fly angrep i natt Kaden. Det er det 74. åttet mot denne byen. Flyplasser i Nederland og Belgia ble samstundes bombet. Dette kom like etter åagtt over okkuperte land, især Frankrike, der en tysk leir i Normandie ble sprengt i lufta. Noen tyske fly var over s.ø.England i natt. Det var få ofre, og det ble gjort liten skade.

Det har vært voldsomme luftkamper på den russiske nordfronten. Flyått mot Marmansk er avslått. I østersjøen prøver tyskerne å angripe russiske havner. 11 tyske bombefly ble ødelagt under et slikt ått.

Japanerne har gått til en ny offensiv til lands. Meldinger fra Tokio sier at japanerne er gått over den Gale flod.

Norske flygere har skutt ned 1 Messerschmidt og skadet et annet i Kanalen. Bussuten senket de 1 transportbåt. Flygeren som skjøt ned Messerschmidtflyet var like før utnevnt til løytnant.

2 av Landsorganisasjonens mest fremtredende menn er senkt til konsentrasjonsleir. Det er formannen i Norsk Kommunearbeiderforbund, Torbjørn Henriksen, og formannen for samorganisasjonen i Nordland, Gunnar Bråten.

Økeneyd sa fredag bla.: "Tyskerne skyver kvinnene fram for seg i et forsøk på å dra sjemennene hjem for Fadespenger, men de norske sjemenn vil gjerne se sine kjære i øynene når de kommer hjem. Tyskerne og nasistene i Norge kan spare seg sine enstaveliser. Der tvangsutskrivninga av norsk arbeidskraft som nå er tatt til, er utryggelig, men den skjuler ikke den virkelige grunne at tyskerne nå erkjenner sin svakhet. Bole det såkalte tyske livvann er en konsentrasjonsleir, der nød og terror er satt i høysetet. Det tyske folk er redd for den engelske offensiven i lufta, men det engelske folk er forberedt på motått. Forskjellen er bare: engelskmennene er beredt til å ofre mer. Tyskerne derimot frykter sin skjette. Juni måned 1942 viser oss veien fremad. Vi har ennå mange tunge stunder framfor oss, men denne juni 1942 viser oss alle hvilken retning krigen vil ta."